

13 січня - Щедрий Вечір та свято Маланки

За тиждень після коляди, напередодні Нового Року (за старим стилем), - **Щедрий Вечір**. Це - залишок стародавнього, імовірно, дохристиянського звичаю. За християнським календарем - це день **преподобної Меланії**. В народній традиції обидва свята об'єднались, і тепер маємо **Щедрий Вечір, або свято Маланки**.

Внаслідок розбіжності, яка існує між Григоріанським (світським) та Юліанським (церковним православним) календарем, українці святкують Новий рік двічі в році: офіційне святкування Нового року припадає на 1 січня, а 14 січня, яке залишилося в народній традиції важливою складовою прадавнього календарного обрядового циклу українців, сьогодні носить

назву **Старого Нового року**.

У навечір'я Нового року (тепер - 13 січня) у церквах відбуваються урочисті Богослужіння на закінчення Старого року, щоб наприкінці року подякувати Богові за вже отримані ласки і попросити нових на наступний рік. Як і на Свят-вечір, цього дня готують святкову вечерю, яку в народі величають Щедрою, тому що страви цього вечора не є пісними: тут на столі й **кутя**, і **ковбаси**, й **холодець**, і **шинка**...

Наддніпрянська Україна і Гуцульщина святкують Щедрий Вечір як значне свято різдвяного циклу з добре розвиненою обрядовістю. Галицьке Поділля не святкує, бо Щедрий Вечір у галичан - напередодні **Водохреща**, тоді як на Наддніпрянщині це - **«Голодна кутя»**, Богоявлення навечір'я.

В Україні на Щедрий Вечір **батько ховається від дітей за пирогами** - символом щедрості, багатства. Добродій Свирид Галушка з Київщини отак згадує Щедрий вечір:

- *Мамо, а де наші тато?*

- *А хіба ж ви мене не бачите, діти?*

- *Не бачимо, тату!*

- *Дай Боже, щоб і на той рік ви так мене не бачили!*

Оце так, було, батько скажуть, перехрестяться і запрошують всю сім'ю до столу, до «щедрої куті» — «*щоб у достатках і спокої других свят дочекати!*»

Тільки посідали за стіл, а під вікном уже й **щедрують**:

Щедрий вечір, пане господарю,

Стережи, Боже, твого товару,

Твого товару, всякого статку,

Молім Бога за отця, за матку.

Добрий вечір!

Щодо страв **Щедрого Вечора**, то вони не скрізь однакові: *понад Дніпром* печуть **пирого** з м'ясом і смажать гречані **млинці** на свинячому смальці, *на півдні України* фігурують бублики, а *в гуцулів* - **вареники** чи, як вони кажуть, «пирого».

Джерело <http://traditions.in.ua/>